

Zapiski

Slovenica med Madžari.

Da bo podoba o kulturnih stikih med Madžari in Slovenci popolnejša, dodajam k članku »Hungarica med Slovenci«, »Čas« 1938/39, 39—42, pregled tega, kar je bilo v madžarščini napisanega o Slovencih. Med nami sicer ni bilo takih literarnih stikov, kakršni so obstajali med Srbi in Madžari, kar je že monografično obravnavano (Balás-Piri Aladár, Magyar-szerb irodalmi kapcsolatok 1937) ali med Hrvati in Madžari. Stiki s prekmurskim književnim delom so namreč svojevrstnega značaja. Zanima pa nas, v koliko so bili ti naši sosedeje o Slovencih kot celoti informirani. Zato bom sestavke te vrste navedel zase v prvem delu pričujočega pregleda. V drugem delu pa sledi pregled madžarskih spisov, ki govore o Slovenski krajini — saj je bila ta snov Madžarom in madžarski pišočim prekmurskim Slovencem veliko bližja in ne dokazuje madžarskega zanimanja za slovenstvo v celoti.

I.

Prvi spis, ki govori o Slovencih kot celoti, je napisal Madžarom Ivan Prijatelj na prošnjo peštanskega slavista O. Asbótha, ki je

njegov prispevek močno skrajšal. (Prijateljeva izjava.) Izšel je pod naslovom »A szlovének irodalma« (Slovstvo Slovencev) v Egyetemes Irodalomtörténet (Obča slovstvena zgodovina), IV. zvezek: Ural-altajci in Slovani, str. 643—652, Budapest 1911. — Med kratkimi oznakami glavnih pesnikov in pisateljev sta objavljeni tudi Vodnikova in Prešernova slika.

Najobsežnejša spisa o Slovencih je sestavil na osnovi Prijateljeve knjige o J. Kersniku in njegovi dobiter Apihovega, Lončarjevega in Grafenauerjevega dela publicist dr. Robert Braun, ki ga je vojska zanesla v slovenske kraje. V reviji »Huszadik század« (Dvajseto stoletje) (1917, 193—215, je priobčil članek »A délszlávok és a szlovén kérdések kezdetei« (Južni Slovani in pričetki slovenskega vprašanja), kjer govori o mestu slovenščine med slovanskimi jeziki, o ilirizmu in slovenski miselnosti do marčne revolucije. Spis je nadaljeval pod naslovom »A szlovén nemzeti eszme fejlődése 1848-tól Bleiweis haláláig« (r. t. 289—316. Razvoj slovenske narodnostne misli od 1848 do B. smrti).

Razni leksikoni povedo tudi kaj o Slovencih, toda med redkimi vrsticami je večina napačnih ali pa